

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Δ' Δημοτικού

Τίτλος:

«Η γειτονιά μου που αλλάζει»

ΝΙΚΟΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Η γειτονιά μου που αλλάζει

Δημιουργός

Νίκος Αμανατίδης

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Δ΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Αύγουστος 2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού», τεύχος γ΄, ενότητα 13: *Όλοι διαφορετικοί όλοι ίδιοι* (σ. 33-48)

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

10 - 12 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

Εικονικός χώρος: ιστολόγιο/ιστοσελίδα τάξης

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για τον δάσκαλο

Η διδασκαλία γίνεται με τη μορφή της συνεργασίας σε ομάδες ενώ τον συντονισμό και την καθοδήγηση των εργασιών αναλαμβάνει ο δάσκαλος. Επίσης, ο δάσκαλος επικεντρώνει και εστιάζει τη διδασκαλία στην ανάπτυξη και προώθηση συγκεκριμένων δεξιοτήτων και γραμματισμών (κριτικός, συνεργατικός, διερευνητικός). Επιπλέον, καθ' όλη την πορεία διδασκαλίας ο/η εκπαιδευτικός υιοθετεί τον ρόλο του διευκολυντή/διαμεσολαβητή-εμπυχωτή.

Για τον μαθητή

Οι μαθητές/τριες οργανώνονται σε ομάδες και λειτουργούν διερευνητικά. Αξιολογούν και επιλέγουν την καταλληλότερη πηγή για την εργασία τους καθώς και το πιο αποτελεσματικό εργαλείο για τις δραστηριότητές τους. Θα πρέπει να έχουν βασική εξοικείωση με τη χρήση υπολογιστή και διαδικτύου. Επιπλέον, οι μαθητές θα πρέπει να αποκτήσουν μια πιο κριτική στάση όσον αφορά την εγκυρότητα των πηγών και κειμένων που συναντούν στο διαδίκτυο, δηλαδή τις δεξιότητες της αναζήτησης, της ορθής αξιολόγησης, της κριτικής επιλογής και εκπαιδευτικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων από τις διαδικτυακές αναζητήσεις πάνω στο θέμα προς εργασία και μελέτη (κριτικός, διερευνητικός, συνεργατικός γραμματισμός).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία χρόνια, η ελληνική κοινωνία μεταβλήθηκε από μια σχετικά ομοιογενή θρησκευτικά, πολιτισμικά, κοινωνικά κοινότητα σε «πολυπολιτισμική», ενώ η μαζική είσοδος μεταναστών, μέσα σε δέκα με δεκαπέντε χρόνια, μετέβαλε, εκτός από την εθνική, και την κοινωνική σύνθεση της ελληνικής κοινωνίας.

Με αφορμή την ενότητα 13 *Όλοι Διαφορετικοί Όλοι Ίδιοι* του βιβλίου «Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού», το σενάριο αποσκοπεί σε μια βαθύτερη ματιά και μελέτη της σύγχρονης γειτονιάς, της γειτονιάς που αλλάζει. Στις περισσότερες γειτονιές της πόλης κάποιοι φεύγουν και κάποιοι έρχονται. Καινούρια πρόσωπα, πολλές φορές από άλλες χώρες. Συνήθως οικονομικοί μετανάστες που μιλούν άλλη γλώσσα και που τα παιδιά καλούνται να γνωρίσουν, να κάνουν φίλους, να καταλάβουν την κουλτούρα τους, να παίξουν μαζί τους.

Με εκκίνηση τη θεματολογία της ενότητας, λοιπόν, και σε μια προσπάθεια σύνδεσης του σχολείου με την καθημερινή ζωή των παιδιών και δη τη γειτονιά τους, στο σενάριο γίνεται προσπάθεια μελέτης και ανάπτυξης του θέματος της αρμονικής συνύπαρξης των ανθρώπων σε έναν τόπο, σε μια κοινωνία, καθώς και διερεύνηση προτάσεων για λύσεις σε προβλήματα συμβίωσης και προτάσεων καλυτέρευσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων της γειτονιάς και της κοινωνίας εν γένει.

Το σενάριο αποσκοπεί στο να ενισχύσει στους μαθητές τις δεξιότητες της κριτικής ανίχνευσης και αξιολόγησης των πηγών πληροφόρησης στο διαδίκτυο καθώς και οργάνωσης, ταξινόμησης και παρουσίασης πληροφοριών. Όσον αφορά τις ΤΠΕ, αποσκοπεί στη δημιουργία ενός σκεπτόμενου και κριτικού ερευνητή διαδικτυακών πληροφοριών και ενός ερευνητή προβλημάτων και θεμάτων που στοχεύει και έχει την ικανότητα της εύρεσης πληροφοριών και λύσεων με σκοπό την τελική τους επίλυση. Οι μαθητές παράγουν και παρουσιάζουν τις εργασίες τους με τη συνεργασία και τον συντονισμό του εκπαιδευτικού. Οι νέοι γραμματισμοί, όπως ο κριτικός, ο τεχνολογικός και ο διερευνητικός, πρωταγωνιστούν στο σενάριο.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το παρόν σενάριο ασχολείται με την προσπάθεια μελέτης της γειτονιάς μας, μιας γειτονιάς που αλλάζει συνεχώς, που ενσωματώνει νέα στοιχεία και νέους ανθρώπους, που εμφανίζει νέα προβλήματα τα οποία ζητούν λύσεις, που διαφέρει ολοένα και περισσότερο από το παρελθόν. Σκοπός του σεναρίου είναι η καλλιέργεια και

ενίσχυση συγκεκριμένων δεξιοτήτων των μαθητών, όπως της διερεύνησης, ανακάλυψης, επιλογής, επεξεργασίας και παρουσίασης έγκυρων γνώσεων και πληροφοριών πάνω στο θέμα του σεναρίου. Επιπλέον, επιδίωξη του σεναρίου είναι η ενασχόληση, κατανόηση και λειτουργική χρήση εκ μέρους των μαθητών γλωσσικών στοιχείων που περιλαμβάνουν ρήματα σε χρόνο παρελθοντικό (αόριστος και παρατατικός), παροντικό (ενεστώτας) και μελλοντικό (μέλλοντας). Σημαντική πτυχή του σεναρίου είναι επίσης η μελέτη και ενασχόληση με κείμενα και άρθρα που προάγουν τον προβληματισμό ως προς μια κατάσταση, τον κριτικό γραμματισμό και τη διερεύνηση. Διάλογος, διερεύνηση και κριτική αποτελούν τις μορφές της διδασκαλίας που δομούν τη γνώση, καλλιεργούν τις δεξιότητες (Ματθαίου 2002) και υιοθετούνται ως στρατηγικές στο σενάριο.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να αναγνωρίσουν, να κατανοήσουν και να υιοθετήσουν την κουλτούρα του πολίτη και συμμετόχου στα κοινά μιας κοινότητας, μιας γειτονιάς.
- Να ενισχύσουν τις γνώσεις τους μέσω της διαθεματικότητας του σεναρίου στους τομείς της ιστορίας, μελέτης περιβάλλοντος και θεατρικού δρώμενου.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να καλλιεργήσουν τον προφορικό και γραπτό τους λόγο, διευρύνοντας το λεξιλόγιό τους και τις πρακτικές χρήσης συγκεκριμένων κειμενικών ειδών (έντυπων και ψηφιακών).
- Να αντιληφθούν τη νοηματοδότηση και στοχοθεσία των κειμένων-πηγών και να σταθούν κριτικά στα μηνύματα που αναδύουν τα κείμενα.
- Να γνωρίσουν και να αντιληφθούν τη χρησιμότητα και χρηστικότητα στα κείμενα των ρημάτων και των χρόνων τους.

Γραμματισμοί

- Να αποκτήσουν τη δεξιότητα να διερευνούν και να αναζητούν στο εσωτερικό ιστότοπου, ιστολογίου, ηλεκτρονικού αποθετηρίου, να εξοικειωθούν με τη διαδικασία αναζήτησης, αξιολόγησης και επιλογής συγκεκριμένων πληροφοριών από κείμενα και πηγές στο διαδίκτυο.
- Να αποκτήσουν τη δεξιότητα να διερευνούν σε ηλεκτρονικό και συμβατικό λεξικό.
- Να αποκτήσουν τη δεξιότητα χρήσης του περιβάλλοντος παρουσίασης.
- Να εξοικειωθούν με την κριτική επιλογή και αξιοποίηση πληροφοριών από το διαδίκτυο.
- Να δημιουργούν ψηφιακά αρχεία: παρουσιάσεις και κείμενα.
- Να εξοικειωθούν με τη χρήση ορθογραφικού ελέγχου σε αρχείο Word.
- Να εξοικειωθούν με την αντιγραφή/διαγραφή/επικόλληση κειμένου και εικόνας.
- Να εξοικειωθούν με την επισήμανση κειμένου.
- Να εξοικειωθούν με την εκτύπωση κειμένου, εικόνας, παρουσίασης.
- Να εξοικειωθούν με την εξαγωγή αρχείου από αρχείο επεξεργασίας.
- Να εξοικειωθούν με τη δημιουργία πολυμεσικής παρουσίασης.
- Να μνηθούν σε πρακτικές όπως η επιχειρηματολογία, ο διάλογος.
- Να μνηθούν στις πρακτικές της διερεύνησης, της ανακάλυψης, της επιλογής και αξιοποίησης πληροφοριών.
- Να κατανοήσουν και να υιοθετήσουν την κουλτούρα του αναγνώστη και του κριτικού αναζητητή της γνώσης.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες κριτικής διερεύνησης και επιλογής ψηφιακών πηγών και ηλεκτρονικών βιβλίων: έλεγχος της αξιοπιστίας της πηγής, έλεγχος του κύρους της πηγής.
- Να καλλιεργήσουν δεξιότητες διερεύνησης ενός θέματος.

- Να αντιληφθούν τη νοηματοδότηση και στοχοθεσία των κειμένων-πηγών και να σταθούν κριτικά στα μηνύματα που αναδύουν τα κείμενα.
- Να καλλιεργήσουν δεξιότητες δημιουργίας και εφαρμογής θεατρικού δράσματος με θέμα «μια μέρα στη γειτονιά μου» ή και «τα παιχνίδια που παίζω στη γειτονιά μου σήμερα και χθες» με θεματική τις διάφορες ιστορικές εποχές στη γειτονιά, τη γειτονιά του σήμερα, ίσως και του αύριο κλπ.

Διδακτικές πρακτικές

Στο σενάριο επιδιώκεται:

- Η συνεργασία και συνδημιουργία με διάλογο, η ανάθεση ρόλων σε ομαδικές εργασίες με διερεύνηση, η λήψη πρωτοβουλιών και αποφάσεων, η επίλυση προβλημάτων καθώς και η προβολή των αποτελεσμάτων στην ολομέλεια της τάξης.
- Η απόκτηση της κουλτούρας του σκεπτόμενου πολίτη που νοιάζεται για τη γειτονιά του και το περιβάλλον και συμβιώνει αρμονικά με τους νέους πολιτισμούς και κατοίκους από άλλες χώρες, μέσω συζητήσεων και μελέτης.
- Η καλλιέργεια του αφηγηματικού και περιγραφικού λόγου με τη χρήση των κατάλληλων ρημάτων και χρόνων.

Η κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα-εργασία χρονικά μπορεί να κατανεμηθεί ως εξής: Οι μαθητές προετοιμάζονται γύρω από το θέμα μέσα από τον διάλογο, τη διερεύνηση και επιλογή των αντίστοιχων, κατάλληλων και έγκυρων πληροφοριών.

1. Ανίχνευση και καταγραφή των γνώσεων των μαθητών στο αντικείμενο-θέμα προς μελέτη (15').
2. Οργάνωση των ομάδων και ανάθεση των ρόλων των μαθητών στην κάθε ομάδα, ορισμός του θέματος (20').
3. Εργασία σε ομάδες (20').
4. Παρουσίαση των εργασιών των ομάδων (15').
5. Αξιολόγηση από τα παιδιά πρώτα και ύστερα από τον δάσκαλο (20')..

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

- Αφετηρία για τη δημιουργία του παρόντος σεναρίου μπορούν να αποτελέσουν τα κείμενα της ενότητας 13 από τη «Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού». Για παράδειγμα, το ποίημα «Όλου του κόσμου τα παιδιά» επίσης το κείμενο «Το σχολείο του κόσμου». Επιπλέον κάποιες προτάσεις από λογοτεχνικά βιβλία: «Στη Γειτονιά Του Ήλιου», Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου.
- «Η γειτονιά μας η παλιά», Σαραντοπούλου Νάντια.

Με εκκίνηση τα προαναφερθέντα κείμενα μπορούμε να θέσουμε τους προοργανωτές για τη δημιουργία ενός εποικοδομητικού σχεδίου μάθησης, με στόχο τη νοητή απεικόνιση του σκηνικού της γειτονιάς, τον προβληματισμό για την πολυπολιτισμικότητα και συνύπαρξη των λαών, το αίσθημα του «προσφέρω για την κοινότητα», της υπευθυνότητας και κατανόησης και της προσπάθειας για επίλυση των προβλημάτων που ανακύπτουν. Επίσης, τη γλωσσική και γνωστική ανάπτυξη των μαθητών αλλά και την ενίσχυση δεξιοτήτων και γραμματισμών, όπως της κριτικής, της έρευνας και της συνεργασίας. Αρχικά συζητούμε με τους μαθητές για την έννοια της γειτονιάς, τις αλλαγές που ίσως διαπιστώσαμε και θέτουμε τον προβληματισμό με το χθες, τη γειτονιά του χθες, τα προβλήματα του σήμερα, το πώς μπορούμε να ζήσουμε όλοι αρμονικά, το πώς μπορούμε να διορθώσουμε τα όποια προβλήματα παρουσιάζονται. Μελετούμε το θέμα και από την περιβαλλοντική του σκοπιά καθώς και από την ιστορική. Αναζητούμε και συζητούμε τα στοιχεία και τις πληροφορίες που χρειαζόμαστε, για να παρουσιάσουμε τη γειτονιά μας. Επίσης, αναπτύσσουμε διάλογο με επιχειρήματα για την εγκυρότητα και αξιοπιστία κάποιων διαδικτυακών πηγών και κειμένων ή και άρθρων σε εφημερίδα ή και περιοδικό, διαδικτυακό ή μη, για τις γειτονιές. Η συζήτηση αποσκοπεί στο να εισαγάγει τους μαθητές στον προβληματισμό σχετικά με το τι υπάρχει αναρτημένο στο διαδίκτυο σε ηλεκτρονικά άρθρα και πηγές, αν εξυπηρετούν κάποιους σκοπούς, όπως το κέρδος ή και την παραπληροφόρηση, και με τη βοήθειά του προβληματισμού να μπορέσουν να

σταθούν κριτικά στα θέματα που θα μελετήσουν. Ως αποτέλεσμα και με τον συντονισμό του δασκάλου, οι μαθητές καλλιεργούν τον κριτικό γραμματισμό και επιλέγουν τις πληροφορίες εκείνες που είναι έγκυρες, έγκριτες και κατάλληλες για την εργασία τους.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

«Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού», ενότητα 13 *Όλοι διαφορετικοί όλοι ίδιοι* (σ. 33-48)

- Η υποενότητα 1 ξεκινάει με το ποίημα του Χάρη Σακελλαρίου «Όλου του κόσμου τα παιδιά». Οι ασκήσεις ζητούν την παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου.
- Η υποενότητα 2 ξεκινάει με ένα διασκευασμένο αφηγηματικό κείμενο, απόσπασμα από το βιβλίο της Λείας Χατζοπούλου - Καραβία «Το σχολείο του κόσμου».
- Η υποενότητα 3 ξεκινάει με μια αφίσα της Unicef που αναφέρεται στα δικαιώματα των παιδιών. Σύμφωνα με την άσκηση 1, οι μαθητές, αφού χωριστούν σε ομάδες, καλούνται να σχολιάσουν τις εικόνες που περιλαμβάνει η αφίσα.

Κείμενα

«[Το σχολείο του κόσμου](#)», Λεία Χατζοπούλου – Καραβία, από το σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού».

«[Μια ξεπεσμένη αλλά ζωντανή πολυπολιτισμική γειτονιά](#)», άρθρο της Τράτσας Μάχης στο <http://www.tovima.gr/>

«[Θεσσαλονίκη: Αλλάζουν όψη πέντε γειτονιές της πόλης](#)», άρθρο στην ιστοσελίδα <http://www.agelioforos.gr/>

«[Μια γειτονιά αλλάζει όψη χάρη στο κουράγιο των παιδιών της Άνοιξης](#)», από την ιστοσελίδα <http://www.parallaximag.gr/>

«[Η γειτονιά του μέλλοντος](#)», άρθρο της Σίσσυς Παπαδογιάννη και σχετικά βίντεο στην ιστοσελίδα <http://www.doctv.gr/>

Βίντεο

«[Γειτονιά μου Παιδική Καλατζής](#)», βίντεο με τη συνοδεία του ομώνυμου τραγουδιού «Γειτονιά μου Παιδική», ερμηνεία Γ. Καλατζής, δίσκος *13 Περιπτώσεις*.

«[Η Γειτονιά μου](#)», ερασιτεχνικό βίντεο του Ραφαήλ Τζόκα

«[Η παλιά Θεσσαλονίκη Δρόμοι](#)», βίντεο με φωτογραφίες

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Στο πρώτο στάδιο θα ελεγχθεί η πρότερη γνώση καθώς και οι απόψεις των παιδιών όσον αφορά τη γειτονιά τους. Εδώ θα τονιστεί η ικανότητα της αναζήτησης, ελέγχου και χρήσης προγραμμάτων και πηγών με θέμα τη γειτονιά από τους μαθητές. Κατόπιν, θα σχολιαστούν τα διαδικτυακά άρθρα ή κείμενα που θα επιλέξει να διαβάσει ο δάσκαλος στην τάξη και θα συζητηθούν στην ολομέλεια της τάξης. Έπειτα, ο εκπαιδευτικός θα τονίσει στους μαθητές τα στοιχεία εκείνα που θα μελετήσουν στην τάξη και στο εργαστήριο πληροφορικής, καθώς και την πορεία διδασκαλίας που θα ακολουθήσουν.

1^ο - 2^ο διδακτικό δίωρο

Αρχικά γίνεται προβολή των παρακάτω βίντεο από το YouTube:

- «[Γειτονιά μου Παιδική Καλατζής](#)»
- «[Η Γειτονιά μου](#)»
- «[Η παλιά Θεσσαλονίκη Δρόμοι](#)»

Μπορεί να γίνει επιλογή του βίντεο που θα δείξουμε στους μαθητές. Επίσης, μπορούμε να δείξουμε σκηνές και από παλιές ελληνικές ταινίες που γυρίστηκαν στη Θεσσαλονίκη, όπως «ο Ατσίδας» με τον Ντίνο Ηλιόπουλο και «Ο φαλακρός πράκτωρ ΘΒ» με τον Θανάση Βέγγο.

Στη συνέχεια γίνεται ανάγνωση του κειμένου «[Το σχολείο του κόσμου](#)» από το σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Δ' Δημοτικού» ή το διαδικτυακό άρθρο «[Μια ξεπεσμένη αλλά ζωντανή πολυπολιτισμική γειτονιά](#)», από τον δάσκαλο με

χρωματισμό της φωνής και τονισμό των εκφράσεων, επιθέτων και γλωσσικών στοιχείων που υπογραμμίζουν το θέμα και ενισχύουν την εμπειρία.

Κατόπιν ακολουθεί συζήτηση για τη νοητή εμπειρία που απολαύσαμε από τα συγκεκριμένα βίντεο και κείμενα καθώς και τα στοιχεία εκείνα που ενίσχυσαν τα συναισθήματα και την εμπειρία μας.

Στη συνέχεια, ο δάσκαλος ζητά από τους μαθητές να διηγηθούν δικές τους εμπειρίες από τη γειτονιά τους που θα ήθελαν να μοιραστούν με τους συμμαθητές τους. Αφού ακουστούν κάποιες απόψεις και για οικονομία του χρόνου, ο δάσκαλος προχωρά στην πρώτη εργασία. Χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες ή και διατηρεί τις προϋπάρχουσες. Ο χωρισμός σε ομάδες μπορεί να γίνει λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα συνεργασίας και συνεισφοράς στην ομάδα. Στις ομάδες οι μαθητές συνεργάζονται και αναλαμβάνουν κάποιους ρόλους όπως του γραμματέα, του τελικού παρουσιαστή, του συντονιστή και του δημιουργού. Η εργασία που ανατίθεται έχει θέμα «Ψάχνω στο διαδίκτυο για τη γειτονιά μου, την ιστορία της, τις εικόνες του χθες και του σήμερα και τις παρουσιάζω στην τάξη» ([Φύλλο Εργασίας 1](#)). Τα παιδιά επιλέγουν τις διαδικτυακές πηγές και εικόνες, δημιουργούν την παρουσίαση και την προβάλλουν στην τάξη. Εδώ μπορεί η κάθε ομάδα να βρει πληροφορίες για το θέμα που θα παρουσιάσει με κριτική αναζήτηση και επιλογή της κατάλληλης πηγής πληροφόρησης σε συντονισμό από τον δάσκαλο.

3^ο - 4^ο διδακτικό δίωρο

Αναφερόμαστε και πάλι στις δραστηριότητες του προηγούμενου δίωρου σε μια συζήτηση για τη γειτονιά μας, τις διαδικτυακές μας εμπειρίες και τις παρουσιάσεις από τα παιδιά. Μπορούμε εδώ να ψηφίσουμε την καλύτερη παρουσίαση που μας άρεσε περισσότερο και να δώσουμε το βραβείο «Η καλύτερη Γειτονιά» στην πιο καλή ομάδα. Φυσικά θα αιτιολογήσουμε την άποψή μας και θα τονίσουμε τα γλωσσικά στοιχεία που μας άρεσαν περισσότερο και έδωσαν άλλο ύφος και χρώμα στην παρουσίαση, όπως ρήματα, χρόνους, επίθετα και ουσιαστικά. Ρωτούμε στη

συνέχεια τι έκανε εντύπωση στους μαθητές και προσπαθούμε να εκμαιεύσουμε το θέμα της επόμενης ενότητας, δηλαδή τη γειτονιά που θα θέλαμε.

Επισκεπτόμαστε τα ηλεκτρονικά άρθρα [«Θεσσαλονίκη: Αλλάζουν όψη πέντε γειτονιές της πόλης»](#) και [«Μια γειτονιά αλλάζει όψη χάρη στο κουράγιο των παιδιών της Άνοιξης»](#) και τα διαβάζουμε με τα παιδιά μέσα από τον υπολογιστή.

Στη συνέχεια, ξεκινούμε έναν διάλογο με τους μαθητές. Συζητάμε για το τι μας άρεσε, τι μας εντυπωσίασε στο ηλεκτρονικό άρθρο που διαβάσαμε και αν θέλουμε να αλλάξουμε κι εμείς τη γειτονιά μας και να γράψουμε ένα διαδικτυακό άρθρο για την πρωτοβουλία μας αυτή στον ιστοχώρο του σχολείου και -γιατί όχι- και του δήμου της περιοχής μας. Αφού αποδεχτούν τα παιδιά την πρόταση, η κάθε ομάδα αναλαμβάνει τη δημιουργία μιας μικρής ιστορίας για την αλλαγή στη γειτονιά και τη γράφει στον κειμενογράφο Word. Το περιβάλλον του επεξεργαστή κειμένου που προτείνεται από το σενάριο προσφέρει την ευκαιρία στον εκπαιδευτικό να ασκήσει τους μαθητές στις λειτουργίες του κειμενογράφου, όπως είναι η πλάγια γραφή και η εισαγωγή παραγράφων, κουκκίδων ή αρίθμησης καθώς και η λειτουργία του ορθογράφου και οι δυνατότητές της. Ο δάσκαλος παρακολουθεί τις ομάδες ως προς την επιλογή των κατάλληλων διαδικτυακών πηγών, συντονίζει και συμβουλεύει στον τρόπο επιλογής και χρήσης των επιλεγέντων πηγών και στην όλη διαδικασία, όπως, για παράδειγμα, στην εύρεση και επιλογή κειμένων από επίσημες ιστοσελίδες με αναφορά στις πηγές και στα ονόματα των δημιουργών των κειμένων κ.ο.κ. Στη συνέχεια, παρακολουθεί τη δημιουργία της παρουσίασης στον κειμενογράφο από τα παιδιά και τονίζει τα σημεία εκείνα που θα πρέπει να προσεχθούν όπως η γραμματική και το συντακτικό του κειμένου, η ορθή χρήση των γλωσσικών στοιχείων και η όλη εικόνα της παρουσίασης.

Η αξιολόγηση αφορά το σύνολο της δραστηριότητας, δηλαδή είναι διαμορφωτική και προϋποθέτει τη συνεχή παρατήρηση και παρουσία του εκπαιδευτικού καθόλη τη διάρκεια της δραστηριότητας. Στη συνέχεια, οι ομάδες τιτλοφορούν τις δημιουργίες και τις παρουσιάζουν. Σε συνεργασία με τον σύλλογο γονέων κάνουμε προσπάθεια για την υλοποίηση των πρωτοβουλιών των παιδιών

όπως για καθαρούς χώρους, φροντίδα για τα δέντρα της γειτονιάς, γνωριμία με τον γείτονα και τα παιδιά του διπλανού σπιτιού κλπ.

Στη συνέχεια, οι ομάδες παρουσιάζουν τις πρωτοβουλίες στο λογισμικό παρουσίασης ή σε κειμενογράφο και τις αναρτούν στο ιστολόγιο ή την ιστοσελίδα της τάξης. Στο τέλος, οι ομάδες μπορούν επιπλέον να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν και μια αφίσα για την καλύτερη γειτονιά, που θα μπορούσε να τοιχοκολληθεί στο σχολείο ή και σε κάποιο μαγαζί της γειτονιάς για ενημέρωση και προβληματισμό και των κατοίκων. Στη συγκεκριμένη εργασία ισχύουν οι όροι και προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν και στην προηγούμενη δραστηριότητα. Επιπλέον, ο δάσκαλος θα πρέπει να γνωρίζει τη χρήση των εργαλείων δημιουργίας της αφίσας όπως το [Glogster](#) και το Revelation Natural Art, έτσι ώστε να μπορεί να συμβουλέψει, να συντονίσει και να αξιολογήσει την όλη πορεία των μαθητών και των ομάδων.

Επίσης, ο εκπαιδευτικός μπορεί να σημειώσει και να αξιολογήσει τις όποιες ενδιαφέρουσες ιδέες των μαθητών ως προς την καλυτέρευση της γειτονιάς, τα σχέδια και τη χρήση των γλωσσικών στοιχείων στο κείμενο καθώς επίσης και να τονίσει και να παρατηρήσει την ανάδειξη ίσως και κάποιων ταλέντων των μαθητών μέσα από τα βήματα της δραστηριότητας, όπως στη δημιουργία του σχεδίου της γειτονιάς, στις ιδέες και προτάσεις των μαθητών για τη γειτονιά τους καθώς και συνολικά στην όλη δομή της παρουσίασης. Στην παρουσίαση τονίζουμε τα γλωσσικά στοιχεία που χρησιμοποιούν οι μαθητές και συζητάμε για τα στοιχεία εκείνα που κάνουν ένα άρθρο ή διήγημα ενδιαφέρον και ευχάριστο για ανάγνωση. Έπειτα γίνεται συζήτηση στην τάξη για τις καλύτερες παρουσιάσεις και τα στοιχεία εκείνα που τις ξεχώρισαν, όπως η ορθή χρήση γλωσσικών στοιχείων, η σύνταξη, η φαντασία, οι ιδέες κλπ. (βλ. [Φύλλο Εργασίας 2](#)).

5^ο - 6^ο διδακτικό δίωρο

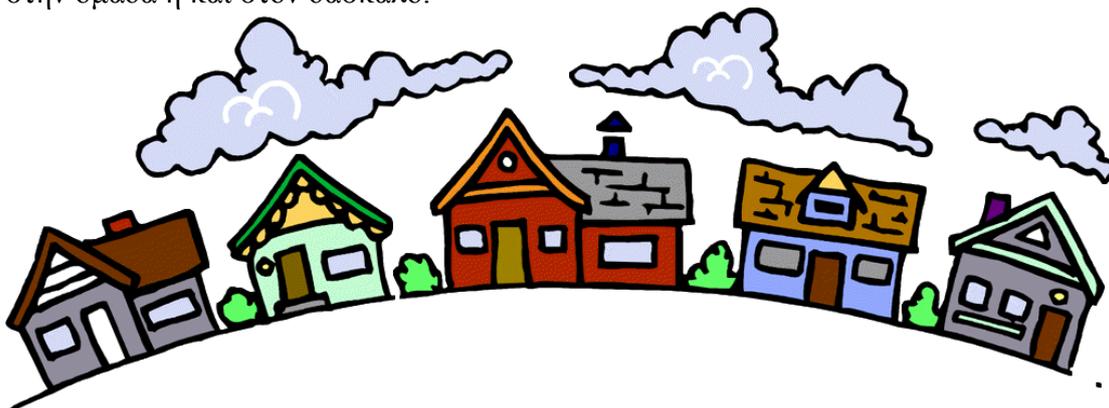
Αφού συζητήσουμε για τις δυσκολίες αλλά και τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήσαμε από την προηγούμενη δραστηριότητά μας, επικεντρωνόμαστε πλέον σε μια συγκεκριμένη εργασία, στη δυνατότητα δημιουργίας μιας μελλοντικής γειτονιάς όπως τη θέλουμε. Αρχικά επισκεπτόμαστε και συζητούμε το διαδικτυακό άρθρο [«Η γειτονιά του μέλλοντος»](#) και παρακολουθούμε και τα σχετικά βιντεάκια.

Σχεδιάζουμε τη μελλοντική μας γειτονιά σε ένα απλό φύλλο χαρτί και παρουσιάζουμε τις ιδέες μας στην τάξη. Κατόπιν ψηφίζουμε την καλύτερη ιδέα - ζωγραφιά για τη γειτονιά μας και συζητούμε γιατί την επιλέξαμε, π.χ. προσαρμοστικότητα στον χώρο, λειτουργικότητα, ομορφιά. Εδώ θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε και σχεδιαστικά εργαλεία όπως το Revelation Natural Art, ή ακόμη να δημιουργήσουμε μικρές βιντεοϊστορίες για τη γειτονιά που θα θέλαμε στο μέλλον (βλ. [Φύλλο Εργασίας 3](#))

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

Ψάχνω στο διαδίκτυο για τη γειτονιά μου, την ιστορία της, τις εικόνες του χθες και του σήμερα και τις παρουσιάζω στην τάξη. Μπορείτε να επιλέξετε τις κατάλληλες διαδικτυακές πηγές, κείμενα και εικόνες και να δημιουργήσετε μια παρουσίαση την οποία και θα προβάλετε στην τάξη. Εδώ μπορεί η κάθε ομάδα να βρει πληροφορίες για το θέμα που θα παρουσιάσει με κριτική αναζήτηση και επιλογή της κατάλληλης πηγής πληροφόρησης. Για οποιαδήποτε απορία-ερώτηση μπορείτε να απευθυνθείτε στην ομάδα ή και στον δάσκαλο.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

Δημιουργώ μια μικρή ιστορία για την αλλαγή που θα ήθελα στη γειτονιά μου, την παρουσιάζω και την αναρτώ στο διαδίκτυο. Σκοπός μας η αναζήτηση έξυπνων ιδεών, χρήση των κατάλληλων συντακτικών και γραμματικών στοιχείων και ο προβληματισμός μας για τη γειτονιά που ζούμε και που θα θέλαμε να ζούμε.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3

Σχεδιάζουμε τη μελλοντική μας γειτονιά. Εδώ μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και διαδικτυακά εργαλεία όπως το [Google Earth](#), [Google Maps](#) καθώς και τα εργαλεία δημιουργίας αφίσας και εικόνας [Glogster](#) και RNA. Για την επιλογή του κατάλληλου εργαλείου συνεννοούμαστε με τον δάσκαλο.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Προτείνεται επίσης η δημιουργία ενός θεατρικού δρώμενου, με το οποίο οι μαθητές θα παρουσιάσουν τη γειτονιά τους, τα παιχνίδια στη γειτονιά τους, τους νέους ενοίκους της γειτονιάς, τα παιδιά από άλλες χώρες που μόλις ήρθαν κλπ. Εδώ οι μαθητές μπορούν να διασκεδάσουν μαθαίνοντας και αναπτύσσοντας κοινωνικές δεξιότητες κατανόησης συμπεριφορών και επιλογής της καλύτερης καθώς και της ορθής αντιμετώπισης των παρουσιαζόμενων χαρακτήρων ή προβλημάτων.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι ασκήσεις, καθώς και τα διαδικτυακά εργαλεία, δεν είναι δεσμευτικά αλλά αποτελούν ανοιχτές προτάσεις που μπορούν να προσαρμοστούν στο επίπεδο-ανάγκες και ιδιαιτερότητες της κάθε τάξης. Ο δάσκαλος επίσης θα κρίνει και την οικονομία του χρόνου όσον αφορά τον χρονικό καταμερισμό των εργασιών στις ομάδες και στην ολομέλεια της τάξης. Προτείνεται το 1/3 της διδακτικής ώρας στην κάθε δραστηριότητα. Είναι πολύ σημαντική η πρότερη πλήρης καθοδήγηση των μαθητών πάνω στις δραστηριότητες για την αποφυγή λαθών και την οικονομία του χρόνου. Ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί και συντονίζει τους μαθητές και τις ομάδες με πλήρη και λεπτομερή αναφορά των εργασιών με τις οποίες θα ασχοληθεί η τάξη, θα αναφέρει τον σκοπό και τους στόχους αλλά και τη συνολική πορεία που θα ακολουθήσουν οι μαθητές ως την ολοκλήρωσή τους. Επιπλέον, τα θετικά σχόλια για τη δουλειά των μαθητών τους ενθαρρύνουν να συνεχίσουν και να παρουσιάσουν καλύτερα αποτελέσματα στις εργασίες τους. Είναι σημαντικό οι εργασίες και πρωτοβουλίες των

παιδιών να προωθούνται και στο υπόλοιπο σχολείο μέσω των ημερίδων αλλά και στην προκειμένη περίπτωση στη γειτονιά και στον δήμο. Τα παιδιά κινητοποιούνται και προσπαθούν περισσότερο. Σημαντικό είναι επιπλέον να κατανοηθούν πλήρως και να εφαρμοστούν από όλους τους μαθητές οι δράσεις του σεναρίου καθώς και να γίνουν, όπου μπορεί αυτό να επιτευχθεί, αποδεκτές οι ιδέες και πρωτοβουλίες που προτείνονται από τα ίδια τα παιδιά.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αμανατίδης, Ν. 2008. Αξιοποίηση και αξιολόγηση εκπαιδευτικών ιστοσελίδων. *Μαθηματική Εβδομάδα*. 3-7 Μαρτίου 2008.

Κασιμάτη, Κ., Φερεντίνος, Σ., Καλλιγιάς, Χ. 2002. Εισαγωγή καινοτομιών στη διδακτική πρακτική. Νέες τεχνολογίες και εκπαιδευτικοί. *Μέντορας*, (6), 29-45.

Κουτσογιάννης, Δ. 2000. Γλωσσική αγωγή και διαδίκτυο: δυνατότητες και περιορισμοί. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης, 234-244.

Levin, B. 2006. Schools in challenging circumstances: A reflection on what we know and what we need to know. *School Effectiveness and School Improvement*. 17, 4.

Ματθαίου, Δ. 2002. *Η εκπαίδευση απέναντι στις προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα*. Αθήνα. Λιβάνη.

Moon, J. 2008. *Critical Thinking: An exploration of theory and practice*. London New York: Routledge.